

Wyrok z dnia 13 lutego 1997 r.
I PKN 4/97

Członek komitetu założycielskiego związku zawodowego traci ochronę przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem stosunku pracy, w razie niezłożenia przez ten komitet, w terminie 30 dni od dnia utworzenia związku, wniosku o jego rejestrację (art. 14 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1995 o związkach zawodowych - Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.). To samo dotyczy sytuacji, gdy wniosek został złożony, lecz wskutek niezuzupełnienia braków formalnych, został przez Sąd Rejestrowy zwrócony (art. 130 § 2 KPC).

Przewodniczący SSN: Józef Iwulski, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Maria Mańkowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 1997 r. sprawy z powództwa Barbary K. przeciwko Spółdzielni Dziennikarsko-Wydawniczej "O.-T." w T. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 3 października 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację, nie obciążając powódki kosztami postępowania kasacyjnego

U z a s a d n i e n i e

Powódka Barbara K. wniosła kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Toruniu z dnia 3 października 1996 r. [...] zarzucając naruszenie art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.) przez przyjęcie, że nie przysługiwała jej ochrona przed wypowiedzeniem, mimo iż była członkiem komitetu założycielskiego związku zawodowego. W kasacji wniesiono o przywrócenie powódki do pracy w pozwanej Spółdzielni Dziennikarsko-Wydawniczej "O.-T." względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwana wniosła o oddalenie kasacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest uzasadniona.

Z przepisu art. 32 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych wynika, że ochrona przed wypowiedzeniem i rozwiązaniem stosunku pracy przysługuje członkom komitetu założycielskiego przez okres 6 miesięcy od dnia utworzenia tego komitetu. Ponieważ uchwałę o utworzeniu związku zawodowego podjęło 13 osób, a 8 z nich wystąpiło z tego związku przed złożeniem wniosku o rejestrację, to oba Sądy uznały, że uchwała o utworzeniu związku utraciła moc i związek przestał istnieć. Uchwała o utworzeniu związku musi być bowiem podjęta przez co najmniej 10 osób. Tym samym powódka, która była wybrana do komitetu założycielskiego dnia 25 września 1995 r., nie korzysta z ochrony przed wypowiedzeniem umowy o pracę. Zdaniem Sądu Najwyższego jest to pogląd wątpliwy, jednakże z innych przepisów wynika bezzasadność kasacji.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych komitet założycielski w terminie 30 dni od dnia utworzenia związku zawodowego składa wniosek o rejestrację związku w sądzie wojewódzkim właściwym miejscowo ze względu na siedzibę związku. Po bezskutecznym upływie tego terminu uchwała o utworzeniu związku zawodowego traci moc.

W niniejszej sprawie uchwała o utworzeniu związku zawodowego zastała podjęta dnia 25 września 1995 r. Złożony w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu wniosek o jego rejestrację został zwrócony z powodu nieusunięcia w przepisany terminie braków formalnych. Z przepisu art. 130 § 2 KPC wynika, że pismo procesowe zwrócone stronie z powodu niezpełnienia braków w terminie nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem do sądu. Powódce wypowiedziano umowę o pracę dnia 30 października 1995 r. Upłynął zatem miesiąc, w którym wniosek o rejestrację powinien zostać złożony, a skutecznie złożony nie został. Z tego względu uchwała o utworzeniu związku zawodowego straciła moc, a tym samym komitet założycielski uległ rozwiązaniu z mocy prawa. W dacie wypowiedzenia powódka nie podlegała zatem ochronie przed wypowiedzeniem.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 KPC, gdyż kasacja została oddalona z innych przyczyn niż wskazane w odpowiedzi na kasację.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² KPC orzeczono jak w sentencji.

N o t k a

W wyroku z dnia 16 stycznia 1996 r., I PRN 85/95 (OSNAPiUS 1997 nr 1 poz. 9) Sąd Najwyższy stwierdził, że w okresie przed rejestracją związku zawodowego organem uprawnionym do reprezentowania nowo powstałego związku zawodowego jest komitet założycielski i tylko jego członkowie korzystają z ochrony przed rozwiązaniem stosunku pracy przewidzianej w art. 32 ust. 1 w związku z ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.). Ochrona stosunku pracy pracowników wybranych w tym czasie na członków zarządu lub komisji rewizyjnej nowo powstałego związku zawodowego rozpoczyna się od dnia rejestracji związku. Patrz jednak krytyczne glosy do tego orzeczenia - OSP 1997 z. 7-8 poz. 127.

Co do szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy członków komitetu założycielskiego związku zawodowego - patrz np.: **uchwała z dnia 13 grudnia 1990 r., III PZP 21/90 (OSNCP 1991 z. 5-6 poz. 63); uchwała z dnia 17 grudnia 1992 r., I PZP 69/92 (OSNCP 1993 z. 5 poz. 82); uchwała z dnia 29 sierpnia 1995 r., I PZP 20/95 (OSNAPiUS 1996 nr 5 poz. 72);** patrz też np.: W. Sanetra "Prawo pracy zarys wykładu" Tom I Białystok 1994 s. 227).

=====